

Horecaleegstand op Antwerpse Grote Markt tijdelijk fenomeen?

Uitbaters zijn optimistisch, maar benadrukken noodzaak aan nieuwe concepten

Wie tegenwoordig op de Antwerpse Grote Markt en in de straatjes daarrond flaneert, kan er niet naast kijken: er staan verschillende horecazaken leeg. En dat terwijl het Zuid lijkt te floreren. Waar liggen de oorzaken van die faillissementen en is er beterschap op komst?

Ralf Eicker & Jasper Vervaeke

Uit cijfers van de Antwerpse arrondissementskamer van gerechtshouders blijkt dat in de omgeving van de Grote Markt de laatste jaren vele horecazaken failliet zijn gegaan. Zo zijn op de historische as Grote Markt - Suikerrui - Oude Koornmarkt dit jaar acht horecazaken over de kop gegaan. Daarenboven staan er nog verschillende panden leeg die wachten op een nieuwe inkleding. Het blijft op het eerste gezicht dus opvallend stil op de Grote Markt, terwijl nieuwe investeerders de weg vinden naar de buurt van het nieuwe gerechtsgebouw op het Zuid.

Op de Suikerrui stappen we binnen in de pizzeria van Alex. Hij ziet de toekomst voor de Grote Markt en omgeving somber tegemoet. “Het zou me niet verbazen, als er voor het einde van het jaar weer zeven zaken de deuren moeten sluiten.” Vele uitbaters klagen namelijk over het hoge terrasgeld dat het stadsbestuur vraagt in het historische stadscentrum. Voor elke vierkante meter betalen ze het hoogste tarief, 49,58 euro per maand. Op het Zuid bedraagt het terrasgeld slechts 37,18 euro. Ook het hoge parkeergeld in het stadscentrum is een doorn in het oog van nogal wat zaakvoerders. Daardoor zouden

restaurantgangers volgens Alex geneigd zijn minder lang aan tafel te blijven zitten. Klanten zouden zelfs wegblijven om in de binnenstad een hap te gaan eten, want een

avondje uit blijft er niet ongevoelig voor de portemonnee. Alex meent dat dat probleem zich op het Zuid niet voordoet: parkeren is er goedkoper en op de Gedempte Zuiderdokken zelfs gratis.

Superklasse

Ondanks dit schijnbaar ongunstige investeringsklimaat openen er toch nieuwe zaken in het centrum van de Scheldestad. Daarbij is het de kunst om met een vernieuwend project op de proppen te komen. Volgens Yves, een ervaren ondernemer die al een zaak heeft op de Handschoenmarkt, zal het wel weer loslopen. Hij neemt een “berekend risico” door een restaurant met Oosterse specialiteiten te openen op de Oude Koornmarkt. “De stad zou misschien het aanbod in de gaten kunnen houden en de horecazaken in kaart brengen.” Hij voorspelt dat de Grote Markt weer zal opleven, ook al omdat de toeristen sowieso naar het historisch centrum blijven komen.

We leggen de situatie voor aan Jirka Nelen en Joost Claessens, respectievelijk kabinetsadviseur en kabinetssecretaris van Antwerps schepen voor Middenstand en Financiën Luc Bungeneers (VLD). “De stad kan alleen de randvoorwaarden creëren voor de horeca. Voor de rest geldt het principe van de vrije markt. We kunnen moeilijk nee zeggen tegen iemand die een zaak wil beginnen, ook al is dat de zoveelste pitatent in een straat.” Kan de stad de horeca niet in kaart brengen, om een overzicht te krijgen van het aantal en soort zaken? Volgens de medewerkers zal dat deze zittingsperiode nog gebeuren, net zoals men dat met de winkels al gedaan heeft.

De horeca-uitbaters in de historische binnenstad betalen het hoogste terrasgeld, ze vallen onder de zogenaamde superklasse. “Het is logisch dat de straten

op het Zuid ooit ook tot de superklasse gaan behoren”, menen Nelen en Claessens. Voorts geloven ze dat het Zuid qua evenementen aan zijn limiet zit, omdat naast de Sinksenfoor nu ook “Antwerpen zingt” er plaatsvindt. “Als stad komen we hierin tussen en proberen we alles zo goed mogelijk te spreiden over de verschillende buurten. Het is dus niet zo dat we het Zuid bevoordelen. Zo zijn er ook activiteiten gepland voor het Sint-Jansplein.”

Trouwste klandizie

De stad gaat wel een extra inspanning leveren voor de horeca in het centrum. “We gaan een parkeeractie houden waarbij je garages goedkoper kan huren voor een paar dagen. Drie partners werken ervoor samen: het Gemeentelijk Autonoom Parkeerbedrijf Antwerpen (GAPA), enkele privé-parkings en de handelaars”. Daarbij beklemtonen Nelen en Claessens nog eens dat de middenstanders zelf ook initiatief moeten nemen.

Antwerpen was de voorbije maanden in de ban van de Ring waardoor de stad niet altijd even vlot bereikbaar was. Volgens de kabinetsmedewerkers hebben die werken geen directe hinder veroorzaakt. De Leien zijn een heel ander verhaal: “We moeten toegeven dat iedereen de impact van die werken onderschat heeft. Niemand kon voorspellen hoe lang ze zouden duren”.

Op onze vraag waar Nelen en Claessens zelf wel eens wat gaan eten, zijn ze duidelijk in hun antwoord: “Het personeel van de stad behoort tot de trouwste klandizie van de horeca op de Grote Markt.”

Toogdanseressen

Volgens Kid Van Thienen, voorzitter van de horecavereniging Oude Binnenstad, is er zelfs helemaal niets aan de hand met de Grote Markt. “De economische recessie is een wereldwijd fenomeen waar wij ook mee te kampen hebben. Dat kan je onder andere tegengaan door een origineel concept aan te bieden. Ik heb zelf een Rhythm’n’Blues café op de Grote Markt en de Cajun Queen naast mij heeft een leuk

all-in project met toogdanseressen. De periode van *we doen maar iets open en het zal wel aanslaan* werkt niet meer tegenwoordig. Je moet mee evolueren en je handen uit de mouwen durven steken, anders lukt het niet.” Zelfs traditionele zaken als een pizzeria of een mosselhuis mogen volgens Van Thienen niet bij de pakken blijven zitten en zouden ook moeten nadenken over hoe ze hun zaak aantrekkelijk kunnen blijven maken. Hij

vertrouwt ons nog toe dat de samenhang onder de middenstanders soms ver te zoeken is.

Blijkbaar wordt Antwerpse soep dus niet zo heet gegeten als ze opgediend wordt. Er is inderdaad leegstand, daar kun je niet omheen. Sommige periodes gaan de zaken voortreffelijk en komt het grote geld binnen en tijdens andere periodes blijft de kassa leeg. Maar met een gezonde ondernemerszin en een beetje creativiteit zou de horeca in het historisch centrum deze woelige periode te boven moeten komen, wat moet uitmonden in betere tijden.